

გაჩენილა და ექვე მისასწავლელი ვეზაული სრულიად უფრეკა პუროდ დარჩენილან.

ბაზეთს «ბაკაში» დაბეჭდილია ბ. იურისონის შემდგომი წერილი, რომელიდაც ცხადდა სხანს მბილისის მიხეილის საადამყოფოს უწესოვბანი.

ზამეგონა, რომ მბილისის მიხეილის საადამყოფოში წამლობა შეუძლებელიაო, რადგანაც მოსამსახურეთა თავხედობას სამწიფარი არა აქვს და საზოგადოდ ავადყოფებს მცირე ყურადღებას აქცევდნო, მაგრამ რადგანაც სამსახურიდამ გამოსული აფიკრები ვალდებულნი არიან ამ საადამყოფოში შევიდნენ მოსარჩენად, ამისათვის იელისის 11-ს შევიდნენ იქ საწამლებლად და მეექვსე პალატაში დაეწვი; პირველს ღამეს თითქმის არ დამძინებია, მხოლოდ განთიადისას თვლენა დამაწყებინა და დაეწვი; რამდენიმე წამის შემდეგ ჩემს ოთახში შემოვიდნენ ოთხი მოსამსახურე პაპიროზებით (თუმცა პაპიროზის მოწვევა წესდების ძალით სასტიკად აკრძალულია) და დაიწყეს მათგან იმ ღამეს ჩადენილს საქმეებზედ ლაპარაკი საშინელის უშეგრის სიტყვებით. ღიღინანს ვითმინე, მეგონა, რომ წავიდოდნენ, მაგრამ საუბედუროდ მათ უფრო მოუმატეს ლაპარაკს და მე იძულე ბული შევიქნენ მეთქვა მათთვის: «თქვენი ვალია წესიერება და მყუდროება დაიცვათ და თქვენ კი სწორედ ამის წინააღმდეგ იქცევით.» ამასდღე უფროსმა მოსამსახურემ მიპასუხა: «ჩვენ ხომ შენ არაფერს გიწავებთ.»

იმ დღეს მე ყურადღება არაფერს მივაქციე, მხოლოდ შუალამის შემდეგ შემომესმა ყვირილი და სიძულერა დამთვრალის მოსამსახურეებისა, რომელნიც

დგრეფნებში ისხდნენ; უნდა ისიც ვსთქვათ, რომ ღამ-ღამობით ავადყოფების ოთახებს არავინ ათვალისწინებდა. მეორე დღეს, სადილოს უკან, როდესაც მეცა და სხვა ავადყოფებიც დასაძინებლად დაეწვიეთ, ჩვენს ახლო მდებარე ოთახში უფროსმა მოსამსახურემ კურკელს დაუწყო რეცხვა და ისე ღონივრად ჰყრიდა სტოლზედ, რომ კურკელის ქლარა-ქლუერი ყველა ოთახებში ისმოდა; მე დაუყვირე, რომ დგრეფნის კარები მაინც მოეხურათ, მაგრამ რაკი ხმა არავინ გამცა, თვითონ მე წამოვედქი კარების მოსახურავად. ამ დროს იგივე მოსამსახურე გამოვიდა, კარების მოხურვისა ნება არ მომცა და დამიყვირა: «შენ რომელი თავადიშვილი ბრძანდები, რომ აგრე იქცევი.» მე ეთხოვე დეჟურნი ექიმს მშვიდობიანობა ჩამოველო, მაგრამ მან მითხრა, რომ ყოველსავე ამას უფროსს ექიმს შევატყობინებ და შენ კი ზედამხედველს შეატყობინეო. საქმის გამოსაძიებლად მეორე დღეს ერთი ექიმი მოვიდა. ჯერ მისთვის არაფერი მეთქვა, რომ უფროსი ექიმიც შემოვიდა. მან ჯერ მოსამსახურეებს გამოჰკითხა, შემდეგ მე მომიბრუნდა და მითხრა: «თუ გინდ რომ კიდევ ეთქვა მოსამსახურეს: შენ რომელი თავადიშვილი ბრძანდებიო, მაგაში საწყენი არა არის-რა და თუ ბერს ილაპარაკებ, მე ვიცი რასაც გიწამ.»

დლიის საუბმზედ თუ პური დარჩათ ავადყოფებს, მაშინვე მოსამსახურეებს მიაქვთ თავიანთთვის.

პირველი განყოფილება ხუთი ოთახისაგან შესდგება და არც ერთს ოთახში საათი არ მოიპოვება, რის გამოც ავადყოფები წამალს უდროოდროსა სმენ, თუმცა ექიმისაგან ნათქვამი აქვთ წამლის დაღვევა საათში ერთხელ, ორ საათში ერთხელ და სხვ.»

როი დარიგებით, და შეძლების დაგვართ, ყოველი საჩივრის და თხოვნის დაუყოფნებლივ დაკმაყოფილებით ბ. გუბერნატორი იზიდავს ხალხის გულს, და ყველა დახარულის სასოვება იმაზედ არის მიმართული...

ამ განაჩენების საქმე კი როგორც იყო გათავდა მაგრამ მეორე სასოფლო განაჩენების საქმე კი არ გათავებულია და არცა რა ისმის-რა. მე მოგახსენებთ სკოლების განაჩენზედ, რომელნიც წინად იყვნენ შედგენილნი და არ ვიცით წინანი უკან რად მოექცნენ ..

სკოლის საქმეს კი უფრო მეტის ენერგიით, მეტის სურვილით და თავგამტებით უნდოდა ხელის მოკიდება, ვიდრე სხვა საქმეს. რადენადაც ჩვენ ვიცით, ორმოცამდე სხვა და სხვა სასოფლო გადაწყვეტილება შესდგა სკოლების განსწავლელ ამ ორი წლის წინად და ჯერ-ჯერობით არც ერთი იმათგანი არ შესრულებულა; არც

მალაქში ჩამოვიდა ნუხილამ ვილაც მ—სოვი რამე ალავის საშოვნელად და მალეც იშოვა ვილაც მრბელ-ბელახინის კერძო სკოლაში მასწავლებლობის ადგილი. შემდეგ მას გაეცნო ვაკოტრებული ვაქრის დ—როვის ქალი, რომელიც ცოლად ეთხოვნა. მალის მშობლები დათანხმებულიყვნენ, თავიანთი ქალი მიეთხოვებინათ და ოთხასი თუმანიც ფულად მიეცათ მშთივეში. მთრმე ნუ იტყვიეთ მ—სოვი სხვა ქალზედ ყოფილა ჯვარ-დაწერილი და ამისაგან ორი შეილიცა ჰყოლია. პირველს ცოლს რაკი დიდხანს არაფერი გავგოთავის ქმრისამბავი, ამდგარიყო და თავის ორი შეილით თითონაც ქალაქში ჩამოსულიყო. წარმოიდგინეთ ამ ქალის გაკვირება, როდესაც უთხრეს მას, რომ შენმა ქმარმა მეორე ცოლი შეირთო, დ—როვის ქალიო.

მალმა დაუწყო ქმარს ძებნა და ბოლოს მიავნო: იგი თავის მეორე ცოლით დ—როვის სახლში იდგა. მან გამოიხმო თავის ქმარი, ბავშვები წინ დაუქარა და დაუწყო ლანძღვაგინება. ეს ხმაურობა მეორე ცოლმა გაიგონა და გულს შემოეყარა. მისმა მშობლებმა პირველს ცოლს დაუწყეს 1,000 მან ძლევა, შემდეგ 2,000, 3,000 და ბოლოს 5,000 გაუხადეს, ოღონდ კი ქალაქიდან წასულიყო და თავის ქმარი დაევიწყნა, მაგრამ იგი დღევანდლამდის თურმე არ თანხმდება და თავის ქმარს თხოულობს.

მთავრობის წინაშე წარუდგენიან განსახილველად წესდების პროექტი ახლის კომპანიისა, რომელსაც განზრახვა აქვს ბაქოს ახლოს ზაფრანის პლანტაციები გამართოს. ღღევიანდლამდის ზაფრანის პლანტაციები თათრების ხელშია და წელიწადში 200 ფუთამდის ზაფრანი მოჰყავთ; საქმე რომ როგორც წავიდეს, ერთი-

არავინ იცის, შესრულებდებიან თუ არა?...

სკოლის საქმეში უზრუნველობის მიზეზი ის არის, რომ იქაური ურიები, რომელნიც შეადგენენ სბინვალში უმრავლესობას, ზურგს უქცევენ სკოლას და ამის გამო სასოფლო გარდაწყვეტილება არა სდგება-რა სკოლის გაუმჯობესობისათვის. ურიები თავის შეილებს სკოლაში არ აბარებენ და არც ხარჯი უნდათ იკისრონ ამ საცოლაობაშია სკოლა ურიების გადაშკიდე, მაგრამ არც კი თვით ურიები არიან უკეთესს მდგომარეობაში. მთუმცა სბინვალელი ურიები ვენახისა და მამულების პატრონებიც არიან, მაგრამ არც ერთი იმათგანი ჩვეული არ არის მამულის მუშაობას, სხვა ხელობაც არა ენერჯებათ-რა და არიან დამყარებულნი მარტო თავიანთ არძინზედ...

სბინვალს რომ ზურგი შეეუქციოთ, არ ავცდებით წინაზედ ხილს: ეს არის ერთად ერთი სასიერნო და სალაც-

ორად უფრო მეტი ზაფრანი მოცა. ზაფრანი უფრო ბაქოში, მბილისში და შამახიაში იყიდება, მერე აქედამ რუსეთში და სპარსეთში მიაქვთ. მალლი ხარისხის ზაფრანი ფუთი 200 მან. ღირს, დაბალისა 90 მან. (მოსკოვსკია ვედომოსტია).

დროების კორექსონდენსია

სურამი. იგლისის 21-ს, შარმან გაზაფხულზედ ჩვენს დაბაში მოვიდა ვილაც ბეგლარ-ბეგი დოქტორ-აკუშერის სახელით და დაიწყო წამლობა. ჩვენმა აფთიექარმა თუმცა იცის, რომ ბეგლარ-ბეგს ეს ხარისხი არა აქვს, ყოველ-ნაირ წამალს აძლევს იმის რეცეპტებით, რომლებზედაც აწერია: «დოქტორი აკუშერი ბეგლარ-ბეგი». ჩვენს საზოგადოებას და მეც გვეგონა, რომ ბეგლარ-ბეგი მართლა დოქტორია, მაგრამ ამ გაზაფხულზედ აქაური სამხედრო ლაზარეთის ექიმებმა მიაქციეს ამ გარემოებას ყურადღება და სთხოვეს ადგილობრივს პრისტავს მისს პიროვნობაზედ ცნობები შეეკრიბა. ბამოძიების შემდეგ ბეგლარ-ბეგს დოქუმენტები არა აღმოაჩნდა-რა და ექიმების თხოვნა გაეგზავნა მაზრის უფროსს.

ამ ამბის შემდეგ რამდენიმე სურამის მცხოვრებთ, ვილასაგანაც ჩავონებულთ, თავი მოიყარეს, შეადგინეს განაჩენი და გაგზავნეს თხოვნა ძავეასიის ექიმების უმთავრესს ინსპექტორთან, რომ მან მისცეს ნება ბეგლარ-ბეგს სურამში ექიმობისა. როგორც ეტყობა ექიმების თხოვნას ყურადღება არ მიექცა და ბეგლარ-ბეგი დღემ-

ბო ადგილი... ამ სალაყოში უცხო კაცი ადვილად მიხედება ცხინვალელების დღის ვარაშს. პი ხილზე მოსიერნე ცხინვალელ «გრაქდანკებს» რალაც ალიაქოთი შეუდგათ; ერთი იმათგანი წამოხტება სკამიკიდან:

— აბა, ქალებო, კლუბიდან ზნაჩოკი მოგვეცეს: ორი ანთებული სანთელი სდგას აქეთ ფანჯარაში, წავიდეთ და გავაჩალოთ ლოტო! პირობა კი არ დავაფიწყდეთ: ამაღამ უნდა მამაგებინოთ, სუ წაგება როგორ იქნება?!

— ნეტა რას მიქარავ, თვალებიც დაგიდგება! კლუბი ისეთი აპერაცია არის, რომ წაგებაც უნდა, მოგებაცა!

— «სუუთ!...» დაბლა ხმით ჩა ერევა მათ «სორში» მესამე «გრაქდანკა»: ჩემად იყავით, კლუბის სახელი აღარ ახსენოთ: სემეინი დომია, სემეინი დომი! გესმით: სემეინი-აი დომი! ახალი ჩინოვნიკი მოსულა და გამოუცხადებია, რომ კლუბის ნება არა გაქვთ, უნდა დავიკეტოთ!

